

מסורת הש"ס

(א) וְיָלַל בְּמַלְאָל, (ב) בֵּית
 (ג) וְלִקְמֹן (ד) וְעַמְמָס חֹסֶן מִנְחָה
 (ה) וְלִקְמֹן (ו) עַמְמָס רִשִּׁי דִּי
 (ז) דְּכָרִיס, (ח) הַדְּרִיטָה
 (ט) שֶׁכֶּת פִּי, (י) וְחִסְפָּה
 (יא) דְּעִי פִי, (יב) וְדָרִיס
 יב,

גליון הש"ס

גמ' ויצו אלו הדינים. עי'
תשובת רמ"א סימן י"ז
שם עין חזק ואלא נ"ל עי'
כ"ח דף ע' ע"כ חזק' ד"ס
תשד:

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כאשר לך
וסי' כאשר לך בפנינו. נ"ב
ובחוס' דשנת דף פ"ז משני
קושיית רש"י במירוק אחר:

רבינו חננאל

[illegible]

א) עד כאלו נכתב הדף ושאר הדף נשאר חלק ובסופו כתב "נרץ הנה קונטרס שלם" אבל לא נמצא בכ"י חסר לפעמי עד

דף סג

נאסא כן ויגלגל התעובות האל וגו' ומדענשנא
ד'רבי אבולע הוה וכוליה מפרש לקמן [ו.].
ד'רבי אבולע **האכל**. העומד לאכילה וכן האכל
זרן משפט רז"ק ע"י שפטי' של הקריה:
כי הוואל הלך אחרי לו. מפני שנמלכה
לנכת אחרי צווי של נביאי הנבעל:
למעוטי גיופוק וניפוק. אבל עשה
אחריה מיוצא א"י דבית דין של ישראל
אין ממתינן: מנפס ומנפס אמרינן
במחמי' (דף ט.) דגבי ישראל איני
נרגז: **כדכרסה**. שדרך עבודתה היה
ישראל נמי כל עבודה שהיה עובדה
בכך ישראל חייב עליה ואפילו הוא
דרך בזיון כגון פוער לפעור חורק
אכן למדקוליס דכאשר במחמי' (שם)
וילפינן מקראי וכי"ס כשהוא דרך כבוד
דכולהו דכרין נפקי [שם]. מאהיה עבדו
הגויס האלה את אליהם וגו' (י.) **כאשר**
אור ה' אליהם. כמבי דברות
אחריהם גבי שנת אכוד דאז ואס
והיין קור' הא לינא למימר דמשה הוה
אמר להו בערבות מואב כאשר זרן
בפטי' (ה) דמשה לאו מחליז היה שונה
להם משנה חלה ומזהירם על מצותיה
אלא כמו שפירש וזא ויהי חור
ומגיד להם וכל מה שכתוב בדברות
ההמורות היה כתוב בלוחות וכן שמע
בפטי': **לעדה ועדים והתארה**. דין
נלטו ישראל במרה להוית דין
בפנהדרין של כ"ג דלמחמי' (לפ"י ג.)
עדה שופטת ועדה מלאת דעבוי"ס לא
איפקוד במי' כדילפינן לקמן (דף ט.)
מקראי דכן נה נרגז עבד א' ודיין א':
וא הכי מאי הוסיפו עליה דייני. אין
אלו דיינין אלא מצות דיינין: **דיני קנסות**.
הוסיפו במרה דבני נח לא הוזהרו
עליהם לכדיש ויזו וגמרי' לא מאש
יזיה דהתם דזקה ומשפטת מאש
דהיינו דין ופסרה אבל קנסות לאו
משפט מינה דקנסמין ליה טפי
מדמיה: **הוסיפו מבטי ליה**. דמיהו
שחמם הוסיפו להם כהלכות דיינין
שנלטו עליהם כבר אבל השתא
דקמני הוסיפו עליהם דיינין משמע
כל הלכות דיינין הוסיפו: **כל פלך**.
מדמיה: **ישראל נלטו להוסיב**. דיינין
ככל עיר ועיר כדמכיי (דברים ח)
חמן קר ככל שערין: **כך נלטו עכרס**.
הא משפט כמבי ביה והא נמי כמבי
(שם) ושפטו את העם משפט דק:
האי טנא. דכרי' לעלוי דקמני הוסיפו
עליהם דיינין דמשמע דבני נח לא
נלטו עליהם טנא דבי מנשה הוא:
ד'יני וזכרת השם: ס'תן. סירוס
וכללה: **שטב מלות וכו'**. לקמן פתח
דמנא דבי מנשה לא דריש ויזו והני
כל מורא באנשי נפשיה כמבי בזה:
אדם הראשון לא נטווה אלא על ע"ז
בלבד שגמאר ויזו א' אליהם.
את אלהותו זיה עליו על האדם שלא
ימורהו באחר: **אף על ברכת השם**.
דנפקא ליה נמי מחללהו אלהותו זיה
עליו שלא יתללחו כדמכיי (שמות כג)
אלהים לא חקלל: **אף דיינין**. אלהים
נמי נפקא יזא אלהותי עליך להיות
מוראי עליך והיות מוראי בלזק ולא
מורא בשר ודם להטות משפט כי
המשפט אלהים הוא כדמפרש רב
[ו.]: וזמתי: **לא סקלוגי**. כדמחמי' אלהים לא
(שם ט) יזא מוראי עליך ולא מורא בשר
והוה: **אפי' הנה נמי**. דיינין וזכרת השם:
ומסתח

רבי חנניה בן ^ה (גמלא) אומר אף על הים
מן החי רבי חידקא אומר אף על ^ה הסירים
רבי שמעון אומר אף על הכישוף רבי יוסי
אומר כל האמור בפרשת כישוף בן נח מוזהר
עליו ילא ימצא כך מעביר בנו ובתו באש
קוסם קסמים מעוני ומכשף ומכשף וחובר
חבר ושואל אוב ידעוני ודרש אל המתים
וגו' ובגלל התועבות האלה ה' אלהיך
מוריש אותם מפניך ולא ענש אלא אם כן
הזהיר רבי אלעזר אומר אף על הכלאים
מותרין בני נח ללבוש כלאים ולזרוע כלאים
ואין אסורין אלא בהרבעת בהמה ובהרכבת
האילן מנהגי מלי אמר ר' יוחנן דאמר קרא
יציצו ה' אלהים על האדם לאמר מכל עץ
הגן אכול תאכל יציצו אלו הדינין וכן הוא
אומר כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו
וגו' ה' זו ברכת השם וכן הוא אומר יגוקב
שם ה' מות יומת אלהים זו עבודת כוכבים
וכן הוא אומר שפי' יהיה לך אלהים אחרים
על האדם זו שפיעות דמים וכן הוא אומר
שופך דם האדם וגו' לאמר יזו גילוי עריות
ישלח איש את אשתו והלכה מאתו והיתה
ולא גזל אכל תאכל ולא אבר מן החי כי אתא
ועבודת כוכבים אלהים זו דינין בשלמא אלהים
הבית אל האלהים אלא ויצו זו ע"ז מאי משמע
בדימי חד אמר סרו מהר מן הדרך אשר צויתם
שוק אפרים רצון משפט כי הואיל הלך אחרי צו
כ"ס שעשה ע"ז ולא השתנה לה למאן דאמר
למאן דאמר כי הואיל הלך עד דאזיל בתרה
איכא למאן דאמר עכו"ם שעשאה ע"ז ולא
יבעכו"ם דברים שבית דין של ישראל ממיתין
אין בית דין של ישראל ממיתין עליהן אין בן
מאי לאו למעוטי עכו"ם שעשאה ע"ז ולא
לא למעוטי גיפוף וגיפוף גיפוף וגיפוף דמאי
הוא אלא למעוטי שלא כדרכה דינין בני נח
נות נצטוו ישראל במרה שבע שקיבלו עליהן
שבת וכיבוד אב ואם דינין דכתיב י"ש שם לו חוק
ואם דכתיב י"כ אשר צוץ ה' אלהיך ואמר רב
אמר רב נתמן אמר רבה בר אבבה לא נצרכה
הי הכי מאי והוסיפו עליהן דינין אלא אמר
י קנסות אכתי והוסיפו בדינין מיבעי ליה אלא
לא נצרכה אלא להושיב בית דין בכל פלך
בני נח לא איפקוד והתניא כ"ס ששנצטוו ישראל
ופלך ובכל עיר ועיר י"כ נצטוו בני נח להושיב
ובכל עיר ועיר אלא אמר רבא האי תנא
פיק ד"ך ועייל ס"ך דתנא רבי מנשה שבע
וגילוי עריות ושפיכות דמים גזל ואבר מן
החיה ואמר אדם הראשון לא נצטווה אלא על
אלהים על האדם רבי יהודה בן בתירה
ויש אומרים אף על הדינים כמאן אלא הא
אלהים אני לא תקללוני אלהים אני לא תמירוני
ליכם כמאן כיש אומרים תנא דבי מנשה אי
אי לא דריש ויצו הני מנא ליה לעולם לא
וחדא באפי נפשיה כתיבא ע"ז וגילוי עריות
דכתיב

אל תמירני. כדאמרין לא יהיה לך אלהים אחרים על פני ושמות כ
כדאמרין אלהים לשון שררה ורעוּת כמו נחמך אלהים לפרעה
ט לאלהים הוא (דברים א) דהיינו דינין: כיש אומרים. דמרבי לט

לאמר הן ישרה. אפי' דהא
קרא במחזור גרשמו
כמי' ובני נח לא הוהוה מ"מ מימי
רבי' דבני אפרת' כמי' לאמר:
אבל תאכא ויא' אבר מן החי. והא
דאמרין לקמן (דף טז:) דלא
הותר לאדם הראשון שבר לאכילה
היינו להמית ולאכול אבל מתה מאליה
שריא ואחא לאפוקי אבר מן החי דאפי'
נפל מאליו אסור:
עשר מצות. תימה דא איכא גיד
הנשה למ"ה (ובחולין דף ק:)
לגבי יעקב נאמר וימלה שעתן לאברהם
אכינו: נצטווה אלא ע"י ע"ה.
מה שנאסר לו שבר ועץ הדעת
לא קאסידי לפי שלא היה נוהג לערוות
ודוקא אדם הראשון קאלמר אבל מורה
רבי יהודה דבני נח נטלוו מן
המבול דהא אמר בפרק ג"ה (חולין
דף ק:) לרבי יהודה גבי אבר מן החי
דאמי איסור אבר מן החי וחילל איסור
טומאה שכן איסורו נוהג בבני נח:
דמבי

וכן הוא אומר 'לאמר הן
 לאיש אחר מכל עין הגן ולא
 רבי יצחק תני איפכא ויצו זו
 זו דינין דבתיב *ונקרב בעל ה'
 *רב חסדא ורב יצחק בר אמר
 עשו להם וגו' וחד אמר *עשו
 מאי בינייהו איכא בינייהו עכו'
 עשו משעת עשייה מוחיב ל
 ופלח לה אמר רבא ומי א
 השתחוה לה חייב והתניא *
 עליהן בן נח מוזהר עליהן א
 נח מוזהר עליהן למעוטי *
 השתחוה לה אמר רב פפא
 איילמא דרברה בר קטלא ד
 איפקוד והתניא *עשר מצוה
 בני נח והוסיפו עליהן דינין ושם
 ומשפט שבת וכיבוד אב וא
 יהודה *באשר צוך במרה א
 אלא לערה ועדים והתראה
 רבא לא נצרכה אלא לדיני
 אמר רב אחא בר יעקב *עקב
 ופלך ובכל עיר ועיר והא בני
 להושיב בתי דינין בכל פלך ו
 בתי דינין בכל פלך ופלך
 תנא רבי מנשה הוא דמפי
 מצות נצטוו בני נח ע"ז
 הוי סירוס וכלאים רבי יהוד
 ע"ז בלבד שנאמר ויצו ה

א ת"י פ"י תהלס

פד א מ"י פ"י מהלכות
מלכים הלכה ו:
פה ב ג מ"י פ"ט שם
הלכה כ:
פו ד מ"י פ"ח מהלכות
סנהדרין הל"א פמג
שעין מ:
פז ה מ"י פ"ט מהלכות
מלכים הל"ד:

דה אור השלם

[illegible]